

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Promptvarii exequialis pars ...

Continens centurias II. dispositionum, quibus themata funebria sive
scripturae dicta varia ...

Bidembach, Felix

Frankofurti, 1625

Thema VII.

[urn:nbn:de:bsz:31-130978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130978)

Bene faciamus ergo de nostris quæ in manibus habemus. nihil efferemus. 1. Tim. 6. v. 7. Nudi enim venimus Ecc. 5. v. 34. Der Todre hat außgezehret. Post mortem nullis bonis ultra indigebimus.

F I N I S.

THEMA VII.

Luc. 16. v. 2.

REDDE RATIONEM.

DISPOSITIO.

Dilecti, Christus adducit parabolam de dispensatore iniquo, non eam ob causam potissimum ut pollice nos instruat, vel ut filiorum huius seculi astutias reprehendat, sed ut ex temporalibus spiritalia doceat. Quod ex sine Evangelii patet, dum vult nos temporalibus diuitiis ita nobis acquirere amicos, qui aliquando nobis possint ferre testimonium nostræ beneficentiæ. Et si filii huius seculi adeo sint occupati, ut illis hic bene sit, magis hoc decere filios DEI, ut eo elaborent, quo illic æterna beatitudine frui possent. Cum autem hæc parabola nota & alia cum omnibus circumstantiis sit pertractata, agite iam tantum duo verba huius parafamilias excutiemus, scilicet cum dicit, REDDE RATIONEM villicationis tuæ: & hæc tractabimus Deo dante. 1. Quis teneatur reddere rationem. 2. Cui reddenda ratio. 3. Quando reddenda ratio. 4. Quomodo vel de quibus. 5. Quid faciendum ut possimus stare. Videamus de his singulis.

I. Pars.

Cum in hoc Evangelio quæritur, quis vocetur ad reddendam rationem, mox sese offeris, qui dispensator dicebatur. Habebat enim homo dives dispensatorem. Et

nihil noui hoc est. Quotidie enim rationem reddere tenentur dispensatores. Et hoc quisque illorum nouit, priusquam etiam muneri suo præficiatur. Atqui nos omnes sumus dispensatores coram Deo. Magnus enim pater familias diuisit bona sua hominibus, ut ista rite dispensent. Ut sunt concionatores. Paulus 1. Corinth. 4. Dispensatores sumus mysteriorum Dei. Tit. 1. Episcopus decet esse Dei dispensatorem. Magistratus Seruus meus Cores Esa. 44. vers. 28. Et omnes. Hoc uolunt parabola de Talentis distributis inter seruos. Mat. 26. Luc. 12. Quisnam est fidelis dispensator ac prudens, quem constituit Dominus super famulitium suum, &c. Petrus generaliter de omnibus Christianis dicit 1. Pet. 4. ut quisque accepit donum ita alius in alium ministrat, ut boni dispensatores variaz gratiaz Dei. Sunt itaque omnes homines dispensatores Dei, alii aliis superiores, & nullus est, qui non aliquid acceperit: alii plus, alii minus. Alius totum ducatum: rusticus familiam, uxorem & liberos: seruus famulatum. Et omnes habent animam rationalem & membra corporis. Nam sit selmar haußholder. Itaque omnes tenentur reddere rationem. De quo Paulus 2. Corinth. 5. Omnes manifestari oportet, &c. Nullus hic gaudet privilegio, nullus hic erit locus fugæ, nec equi nec pediti.

II. Pars.

Cui autem reddenda ratio? Multum interest dispensatori, scire, coram quibus consiliariis ipsi reddenda sit ratio. Tum enim sibi illorum gratiam & fauorem conciliare potest, ut si quæ minus rite dispensarit, conuiuant. Et visu uenit, ut illi uni gratificantes in rationes eius minus acerbè inquirant, alterius autem accuratius examinent, & ad uitium quasi reserent. Quæ igitur erit ratio cum omnibus hominibus? Ex Euangelio patet id. Dispensator tenetur rationem reddere ei, cuius bona habuit sub potestate, patris familias. Ita omnes homines Deo, cuius bona

bona
Deus
nisi
nec
nullis
le
al
tere
uadere,
tatem
liuam

Quando
glio. Voca
paulo ante
tum illam
vix nos ad
poteris am
nos dispens
pis transmi
additum ell
curiam: ita
particularis
conscientia
da erit. 1. C
nali, &c. He
iudicium. &
bus, tribul
lis, &c. &
te, & rigor
mo quinto
superest, vi

bona ipsis fuerunt diuisa, vt iam audimus. Atqui
 DEVS 1. Iustus est: & iudicat iuste 1. Petr. 2. 2. Nec est
εὐσεβὴς ἡ ἀδικία. 2. Paralipom. 19. Actor. 10. *Ἐστὶ ἰσθμὸς*
ἡ ἐν τῷ ὄρει. 3. Nec munera captat: propterea
 nec excœcari potest, Deuter. 10. 2. Paralipom. 19. 4. *Ἐρεῖ*
ἡ ψυχή σου. Igitur nihil occultari potest. Quare profusus
 nullis rimis elabēdi locus hic erit: nullus hic altētius ma-
 le facta tegere, excusare & clam tueri poterit: nullus pro
 altero rationem reddere poterit, sed quilibet pie compa-
 rare cogetur. Propterea si in his terris maxime potuisti e-
 uadere, vel propter munera, vel cognationem, vel auctori-
 tatem & eminentiam, &c. tamen ibi non poteris euadere.
 Ibi enim eodem loco habebuntur Cæsar & subulcus.

III. Pars.

Quando autem reddenda ratio? Et hoc patet ex Euan-
 gelio. Vocatur quidem hic seruus ad reddendas rationes,
 paulo ante quam deponatur: At cum iam depositus est,
 tum illum rationes reddere oportet. Ita & Deus sub finem
 vitæ nos ad rationes vocat reddendas, cum dicit: Non
 poteris amplius villicare: Moriendum est. Et sicut apud
 nos dispensatorum aliquis suas rationes ad curiam princi-
 pis transmittit ad diem Georgii, quo illis colophonem
 additum esse oportet: ita in morte, Postmodum citatur ad
 curiam: ita homo in nouissimo die, &c. Et quidem
 particularis ratioñū redditio hic initium capit in nostra
 conscientia: at in nouissimo die vniuersalis ratio reddenda
 erit. 2. Corinth. 5. Manifestari oportet coram tribu-
 nali, &c. Hebr. 9. Constitutum est mori, post hoc vero
 iudicium. &c. Tum ratio reddenda erit non coram duo-
 bus, tribusve consiliariis, sed coram tota Trinitate, ange-
 lis, &c. & instituetur processus magna cum seueritate,
 & rigore coniunctus, qui describitur Matth. vigesi-
 mo quinto. Nec est, vt dicas: Multum adhuc temporis
 superest, vsque dum dies ille veniet & iudicium illud exer-

cebitur? Citius certe opinione tua experieris. Et in quo quemque inuenerit suus nouissimus dies, in illo iudicabit ipsum alter nouissimus dies, Augustino teste. Ne cogites. *Es ist noch lang dahin. Quia ueniet ea hora, qua non parabitur, Matth. 24.* *Er wird dir nur ja bald kommen.*

IV. Pars.

At de quo reddenda erit ratio? Si de quibusdam saltem reddenda erit ratio, tum id tolerabile esset. At hic dicitur: Redde rationem VILlicationis, &c. De tota ergo villicatione ratio reddenda est, 2ad Corint 5. *Jura id, quod fecit, siue bonum siue malum, O homo, inquit Ecclesiastes, cap. 12. fac quod vis, sed scio, quod Dominus in ius uocaturus sit omnia. Bone Deus, quam gravis ratio multis reddenda erit. Cui multum conceditum est, ab eo multum reperetur, Luc. 12. Reddenda est ratio de his, quæ erga Deum: & quæ erga homines commisisti. Principi, cui tota concedita fuit regio, cum omnibus illius incolis, pro hisce reddenda est ratio: & magistratui pro subditis, qualem illorum gesserint curam: Wie siemit ihnen Hauf geschalten. Concionatoribus item pro auditoribus, Heb. 13. parentibus de liberis: & cuius de suo officio. Et qui non multum accepit, is tamen accepit animam rationalem, donum certe nobilissimum. De hoc ei reddenda est ratio, qualemnam curam illius egerit. Imo etiam de otioso verbo, Matth. 12. Quantum ergo magis de pernicioso, de quo Ephel. 4. & 5. Quin etiam de occultis. Iniquitates nostras posuisti in conspectu tuo, Psalm. 90. Nihil occultum, quod non reuelabitur, Matth. 10. O grauem rationem, o duram telum, uera tamen omnia. Veritas hoc dixit: verbum Dei non peribit. Quid paras futurum de his, qui in his terris multa uoluerunt occultare, de quibus nemo illos accusare, nedum ad rationes reddendas uocare ausus fuit? Ibi autem omnia sistentur in conspectu Domini. Nec*

COR.

Nec conditio
que trepidat
Deo, ut cepe

Quid igitur
quia videmus
patio bonorum
illius altitudo
Sic & nobis
i haque
pescatore n
uis quem,
Semper son
uulquique
tionem red
Dei Num,
Homines n
credita bon
quique su

1. Quod
Luc. 17. &
piet & c. A
bis dixit
dum hora
tudes con
Syr. & 1
nus cum
ritus collic
ræner
1. Ergo
Dauides
cium, & c.
1. Qua
1. Joh. 2.
3. E

Nec conditio, nec flexus effugiet. Vide, quantus tremor, quæ trepidatio in Adamo, & in Caino, cum vocarentur à Deo, ut expedirent rationes,

V. Pars.

Quid igitur faciendum? Nullus hic loquum habet dolus, quia videmus apud hunc dispensatorem, quod illius dissipatio bonorum innotuerit Domino. Hic miratur quidem illius astutiam, sed nihil commodi ad illum inde redundat, Sic & nobis nostra consilia parum proderunt.

1. Itaque sumus fideles in dispensando, 1. Corin. 4. à dispensatore non ultra requiritur, &c. Luc. 12. Beatus ille seruus, quem, cum venerit Dominus, inuenerit ita facientem. Semper sonet in auribus: Redde RATIONEM. Fideliter vniquisque agat: nec multa in se suscipiat, de quibus rationem reddere nequit. Moses fuit fidelis in tota domo Dei Num. 12. Et magis seruiamus Deo quam hominibus. Homines non liberabunt. Nec dispensemus nobis concredita bona, quasi abutentes gratia Domini: quia vnusquisque suum onus portabit Gal. 6.

2. Quod si omnia fecimus, tamen sumus inutiles serui, Luc. 17. & Syr. 18. Cum consummauerit homo, tunc incipiet &c. Ideoque non expectemus, vsque dum Deus nobis dixerit: Non poteris amplius dispensare, id est, vsque dum hora mortis vel extremum iudicium venerit. Non tardes conuerti ad Dominum, & ne differas de die in diem Syr. 5. & 17. &c. Sed in tempore rationes nostras conferamus cum Deo. Crebra enim redditione rationum syncerius colitur & firmitus etiam conseruatur amicitia. *Offt rechnen b. helt gute Freund/dicitur Prouerbio.*

1. Ergo deprecemur culpam cum Job. ex 9. cap. & cum Dauid ex Psalm. 130. Quis stabit, &c. Ne intres in iudicium, &c. Psalm. 143.

2. Quæramus Mediatorem. 1. Timoth. 2. Aduocatum, 1. Joh. 2.

3. Et in hoc vno sit spes nostra, quod si maxime nos

Ccc 5 non

non possunt stare, tamen habemus, qui pretium redemptionis erit, *ἀντὶ ἡμῶν*, vitam redemptionem dedit. Mat. 20. v. 28. Redemptio facta per Christum, Rom. 3. v. 24. 1. Cor. 1. Factus redemptio nobis. Idem Eph. 1. v. 7. Coloss. 1. v. 14. 1. Tim. 2. v. 6. Heb. 9. v. 14.

Is deleuit chirographum quod contra nos erat scriptum sanguine, Coloss. 2. 14. Imo condonavit omnia peccata. Ibid. v. 13. & in profundum maris demersit, Mich. 7. vers. 19.

Decem etiam talenta remisit, grandem summam, his qui penitenti corde deprecantur rationes. Matth. 18. Vnum hoc agamus, ne in misericordiam Dei peccemus & dicamus sicut Rom. 6. v. 1. Absit.

Satis est preteritum tempus ita esse transactum. 1. Pet. 4 v. 3.

FINIS.

THEMA VIII.

ACTOR. 4.

Non est in alio aliquo salus. Nec enim aliud nomē est datū hominibus in quo oporteat nos saluos fieri.

DISPOSITIO.

Admodum insignis & memorabilis est hæc sententia, & inter præcipua dicta noui Testamenti numeratur merito. Docet enim nos de re omnium maxima, & de qua concertatum fuit à primordio mundi vsq; ad hæc nostra tempora: scilicet, de via ad salutem æternam consequendam: de qua etiam Petrus litigare cogitur cum Iudæis & gentibus, vnd̄ *ist̄ dars̄ her v̄nd̄ den Hals̄ kommen.*

Quomodo igitur Petrus hoc loco demonstraerit Iudæis viam ad salutem, primum ipsius verba singula enucleabimus, & quid porro inde nobis restet discendum, videbimus.

Textus